

AKTUELLA FRÅGOR

Debattredaktör: Eva Rothstein aktuella@sydsvenskan.se 040-28 10 13
Twitter: @aktuella Fler debattartiklar på sydsvenskan.se/opinion

Medarbetare på Sony Mobile på väg in på ett informationsmöte där de fick beskedet att 1 000 tjänster skulle bort. I samband med att Astra Zeneca lämnade Skåne och Sony Mobile minskade antalet anställda har branschens bidrag till produktiviteten sjunkit, skriver Pernilla Johansson.

ARKIVFOTO: PETER FRENNESSON 2015

”Minska antalet kommuner i Skåne. Det skulle öka produktiviteten och skapa ett konkurrenskraftigt näringslivsklimat.”

■ En nyckel för att produktiviteten i Skåne ska öka är att de fyra stora kommunerna Malmö, Helsingborg, Lund och Kristianstad, gemensamt tar täten och formulerar vägen framåt. Det skriver Pernilla Johansson, chefekonom vid Sydsvenska handelskammaren och författare till boken "Produktivitetens nya geografi" som lanseras idag.

När politiker talar om tillväxt i ekonomin brukar fokus hamna på jobben, det vill säga hur många som jobbar. Därremot pratas det lite om produktivitet, alltså om hur mycket som produceras per sysselsatt person.

Är produktiviteten hög skapas nya jobb. Det är genom att arbeta smartare och mer effektivt som företag blir konkurrenskraftiga. Det skapar i sin tur nya jobb och förutsättningar för att människor kan få höjda löner.

För att säkra Sveriges framtida välfärd behöver fler arbeta, men det behövs också högre produktivitet. Skåne har en låg syssel-

sättningsgrad, andel av befolkningen som antingen arbetar eller studerar, men regionen står också inför en utmaning när det gäller produktiviteten.

Sedan år 2000 har produktiviteten i Skåne växt på två olika sätt: ett före 2008 års finanskris och ett efter. Under perioden 2000–2007 var produktivitetstillväxten högre i Skåne än i Sverige som helhet. Efter 2008 har produktiviteten i det skånska näringslivet fallit. Sydsvenska handelskammaren bildade därför tillsammans med Skånes största kommuner, Region Skåne och forskningsstiftelsen Entreprenörskapsforum för två år sedan en skånsk produktivitetskommission, vars slutrapport ligger till grund för *Produktivitetens nya geografi*.

Kommissionen har bestått av sakkunniga ekonomer och engagerat analytiker och cheftjänstemän i Skånes största kommuner, regionen och näringslivet. Resultatet är en omfattande kartläggning av Skåne jämfört med andra svenska regioner.

Skånsk produktivitet är starkt kopplad till utvecklingen i högteknologisk tillverkning och forsk-

ningsintensiva verksamheter. Under perioden 2000–2007 stod deför ungefär hälften av produktivitetstillväxten i Skåne trots att de endast sysselsatte omkring 10 procent. Men i samband med att Astra Zeneca lämnade regionen och Sony Mobile minskade antalet anställda har branschens bidrag till produktiviteten sjunkit.

Stora högteknologiska företag är viktiga för produktivitetstillväxten och utvecklingen i en region. Sådana företag har generellt större andel högutbildade personer och specialister, mer forskningsintensiv verksamhet och därmed högre produktivitet. Men de ger också upphov till positiva spridningseffekter genom att de skapar kompetens och kunskap som blir tillgänglig för andra, behöver tjänster från andra företag och utgör plantskolor för nya entreprenörer.

Den samlade produktivitetstillväxten i en region beror på en rad olika faktorer. Svenska regioner med högre produktivitet har också högre utbildningsnivå, satsar mer på utveckling och forskning, handlar mer med omvärlden, har fler som pendlar samt fler sto-

ra och utlandsägda företag.

För att stärka skånsk produktivitet är tre faktorer centrala:

■ Fler växande företag. Skåne har relativt få stora företag. Det behövs därför bättre förutsättningar för att fler företag ska kunna växa i regionen och att Skåne förmår behålla och fortsätta vara attraktivt för stora företag. Politiker behöver stärka möjligheterna till utbildning och innovation. Kommissionen föreslår att Skåne blir ett pilotlän för en mer regionaliserad yrkeshögskola. Att det finns internationella skolor är också avgörande för att stora företag ska vilja växa i regionen.

■ Ökad internationalisering. Att företag handlar med omvärlden kan stärka produktiviteten genom att företagen kan sälja på fler marknader men också för att företagen får tillgång till ett större utbud av varor som de behöver i sin produktion och kan ta del av teknologiska framsteg från andra länder. Skånska företag exporterar och importerar i genomsnitt i något mindre utsträckning än Sverige som helhet. Det behövs en gemensam internationaliseringsstrategi i Öresundsregionen. Greater Co-

penhagen and Skåne Committee och det regionala näringslivet skulle tillsammans kunna ta fram en sådan strategi. Det skulle stärka integrationen i regionen och bidra till ökat utbyte med omvärlden.

■ Större kommuner. Skåne består av två arbetsmarknadsregioner, Malmö-Lund-Helsingborg och Kristianstad-Hässleholm, men 33 kommuner. Det innebär att kommunerna är starkt sammankopplade genom att människor pendlar mellan dem till och från sina jobb, och att produktivetsfrågor är kommunöverskridande. För att skapa ett konkurrenskraftigt näringslivsklimat behöver resurserna samordnas mer effektivt. OECD pekar i sin senaste regionala utblick på administrativ uppdelning som ett hinder för en gynnsam produktivitetstillväxt. Ökad samverkan är en möjlighet men en kommunreform som minskar antalet kommuner i hela Sverige från dagens 290 är ett mer omfattande förslag.

Kommissionens analys pekar sammantaget på att det behövs ett ökat fokus på produktivitet i Skåne och att det krävs åtgärder för att stärka utvecklingen.

En nyckel är att de fyra stora skånska kommunerna, Malmö, Helsingborg, Lund och Kristianstad, gemensamt tar täten och formulerar vägen framåt.

Sydsvenska handelskammaren kommer att fortsätta att bevaka produktiviteten och följa upp genomförande av förslag.

Med gemensamma krafter kan Skåne och Öresundsregionen uppnå sin fulla potential som en dynamisk och jobbskapande region.

Pernilla Johansson

SKRIBENTEN

■ Pernilla Johansson är chefekonom vid Sydsvenska handelskammaren och författare till boken *Produktivitetens nya geografi* som lanseras idag och sammanfattar den skånska produktivitetskommissionens arbete.